

І. В. Однолько, кандидат юридичних наук, доцент, викладач відділу підготовки прокурорів з підтримання публічного обвинувачення в суді інституту спеціальної підготовки Національної академії прокуратури України

РОЛЬ ЗМІ У ВИЯВЛЕННІ ТА ЗАПОБІГАННІ КОРУПЦІЇ

Постановка проблеми. Думки більшості дослідників та показники соціологічних опитувань свідчать, що останніми роками корупція набула ознак системного явища в українському суспільстві. Кількість корупційних правопорушень невинно зростає, проте притягнення винних до належної відповідальності за правопорушення такого роду не завжди відбувається.

У наукових працях і конвенціях міжнародними організаціями переважно обстоюється думка, що для дієвої протидії корупції та подолання цього явища в державі потрібен високий рівень громадянської свідомості. Антикорупційний потенціал населення найкраще демонструють такі чинники, як рівень невдоволення громадськості рівнем корупції всередині держави, антикорупційна активність засобів масової інформації (далі – ЗМІ) та громадських організацій.

Нерідко в науковій літературі ЗМІ називають четвертим сектором влади (після законодавчої, виконавчої та судової влади). Роль зазначеного інституту в протидії корупції є величезною, неоціненою. У більшості провідних держав, де пресі притаманний необхідний рівень незалежності, діяльність ЗМІ у протидії корупції посідає важливе місце в загальнодержавних антикорупційних доктринах. Водночас ЗМІ можуть відігравати й негативну роль у питаннях протидії корупції. Навіть більше, за «підтримки» ЗМІ є можливим зростання рівня корупційної злочинності. Як зазначає О. В. Волянська, зазвичай такі випадки мають місце, коли ЗМІ працюють непрозоро та перебувають у залежності від кого-небудь, від чого, відповідно¹.

¹ Волянська О., 'Антикорупційний потенціал громадянського суспільства в Україні та чинники, що його зумовлюють' (2014) 20 Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства 212–6 <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mtprsa_2014_20_37> (дата звернення 29.08.2019)

Проблема прозорості ЗМІ доволі тривалий час є предметом активного дослідження в міжнародних наукових колах. Актуальна вона й для нашої держави. Пересічні українці поступово втрачають довіру до інформаційних джерел, адже кожен телеканал, видання чи інші різновиди ЗМІ, як правило, захищають чиїсь політичні інтереси, через що майже неможливо отримати об'єктивну оцінку ситуації. Україна за рівнем прозорості ЗМІ знаходиться приблизно на 120 місці в загальносвітовому рейтингу держав. Перебуваючи ближче до кінця рейтингового списку, аніж до його найвищих позицій, наша країна ганебно сусідєє з Камбоджею та Перу. Це є неприпустимим для держави з таким потенціалом, не втраченим попри всі негаразди, що спіткали її в останні роки.

Найголовніший спосіб антикорупційної діяльності в ЗМІ – це проведення журналістських розслідувань стосовно фактів корупції та повідомлення правоохоронних органів про такі факти з передачею останнім усіх матеріалів розслідування для можливості відкриття кримінального провадження. З огляду на це надзвичайно важливою є співпраця ЗМІ із правоохоронними органами. На жаль, сьогодні в Україні подібна співпраця перебуває на доволі низькому рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зазначити, що ґрунтовному вивченню питання ролі ЗМІ у виявленні та запобіганні корупції приділяли увагу такі науковці, як М. І. Мельник, О. М. Бандурка, Ю. І. Гололобова, О. М. Костенко, О. З. Захарчук, С. С. Богунов, В. А. Ліпкан, М. В. Карчевський тощо.

Метою цієї статті є дослідження ролі ЗМІ у виявленні та запобіганні корупції, а також впливу зазначеної інституції у протидії явищу корупції. Для цього поставлено завдання дослідити нормативно-правову базу діяльності ЗМІ в Україні, теоретично-наукове підґрунтя впливу ЗМІ на виявлен-

ня та запобігання корупційним правопорушенням, а також визначити роль, яку відіграють сучасні ЗМІ у боротьбі з корупцією, разом із тим – дослідити проблематику в антикорупційній діяльності українських ЗМІ.

Переходячи до **викладення основного матеріалу**, насамперед окреслимо визначення поняття засобів масової інформації відповідно до законодавства. Згідно з положеннями Закону України «Про інформацію», зокрема ч. 2 ст. 22 зазначеного Закону, засобами масової інформації є засоби, призначені для публічного поширення друкованої або аудіо- та візуальної інформації¹. Під друкованою інформацією розуміють пресу – журнали, газети, разові видання певного тиражу тощо; під аудіо- та візуальною інформацією – телебачення, кіно, радіомовлення, відеозапис та ін.

Інформаційна сфера є важливою частиною буття суспільства. Це підтверджує і той факт, що загрозу в інформаційній сфері визнано однією з реальних загроз національній безпеці України². Проявами загроз в інформаційній сфері є, наприклад, комп'ютерний тероризм, поширення культу жорстокості в ЗМІ, розголошення інформації, що містить державну таємницю, чи конфіденційної інформації тощо.

Основна роль ЗМІ у протидії корупційним правопорушенням полягає в розкритті фактів корупції суспільству з поданням відповідного «сигналу тривоги». Зазвичай це реалізується шляхом проведення журналістських розслідувань. Громадяни повинні усвідомити, що викриття корупційних правопорушень відбудеться в будь-якому разі, якщо в країні ЗМІ працюють на відповідному рівні.

Суспільство має право отримувати повну та достовірну інформацію, й у цьому полягає одна зі специфічних місій ЗМІ. Журналісти повинні сприяти отриманню пересічним громадянином об'єктивної інформації, що має соціальну значущість, з урахуванням різних думок³.

Провідні держави світу відмічають, що найголовніший принцип функціонування ЗМІ – це дотримання незалежності від держави (уряду) та

приватних осіб. Тільки в разі дотримання такого принципу можна казати про корисність від діяльності ЗМІ⁴.

Як було зазначено, в сучасному світі, в тому числі в Україні, роль ЗМІ у протидії корупції неоднозначна. З одного боку, за наслідком висвітлення у медіасюжетах корупційних схем можуть бути відкриті кримінальні провадження щодо винних осіб. Із другого боку, є група бізнесменів, урядовців, інших впливових людей, які фінансують ЗМІ та готові витратити силу-силенну коштів із метою використання ЗМІ для просування власних інтересів. У такому разі діяльність ЗМІ зводиться до того, аби лобіювати інтереси свого патрона (покровителя) й, відповідно, боротися усіма способами з його конкурентами (ворогами). Важливість інформаційного засобу для економічних кланів добре пояснюється через відоме прислів'я: «Хто володіє інформацією – той володіє світом».

Оскільки дуже часто ЗМІ є «ручними» для фінансових магнатів, олігархів, між останніми та їхніми найманими працівниками – журналістами – встановлюються корупційні зв'язки. Як наслідок, замість того, щоб розкривати корупційні схеми за участю високопосадовців, медійники самі долучаються до таких схем. Ідеться не лише про працівників приватних ЗМІ (найчастіше телеканалів), а й державних, на яких урядовці мають певний вплив як представники влади в країні. За таких обставин ЗМІ, на жаль, не є складовою громадянського суспільства, а, навпаки, стають частиною бізнес-проектів та чорних схем.

Під час виконання своїх професійних обов'язків журналісти інколи опиняються в ситуаціях, коли їм пропонують або неправомірну винагороду (наприклад, за неофіційне розголошення конфіденційної інформації або очорнення певної особи в інтересах іншої особи), або можливість отримати якусь інформацію злочинним шляхом – через незаконне заохочення свого джерела. Класичним прикладом недобросовісного виконання своєї роботи журналістами є чорний піар – явище, спрямоване на знищення іміджу юридичної або фізичної особи. Зазвичай чорний піар має приховане фінансування.

Згідно із соціологічними опитуваннями останніх років, на думку більшості громадян в Украї-

¹ Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 №2657-ХІІ *Відомості Верховної Ради України (ВВР)* 1992. №48. Ст. 650.

² Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 №2469-VIII *Відомості Верховної Ради (ВВР)* 2018. №31. Ст. 241.

³ Рогов І, Мама К, Бычкова С (ред), *Основи протидії діяльності корупції* (ОФ 'Транспаренсі Казахстан', ОФП-ПІ 'Интерлігал' в Казахстане 2004).

⁴ Тагарев Т, *Виховання доброчесності та боротьба з корупцією в оборонному секторі: збірник прикладів (компедіум) позитивного досвіду* (Женевський Центр демократичного контролю над збройними силами; Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння та інформаційно-консалтингової компанії Defence Express Group 2010) 315.

ні, публікації про факти корупції у вітчизняних ЗМІ є замовними й робляться в межах одвічної політичної та підприємницької боротьби різних груп. Таке громадське уявлення має підґрунтя, адже більшість вітчизняних телеканалів (одного з різновидів ЗМІ) належать олігархам. Власником телеканалу «Інтер» є Д. Фірташ, телеканалом «Україна» володіє Р. Ахметов, «1+1» належить І. Коломойському, «ICTV» та «СТБ» – В. Пінчуку, «5 канал» залишається у власності колишнього президента України та бізнесмена П. Порошенка, «Еспресо ТВ» – А. Яценюка. Це лише частина українських телеканалів, які належать політикам та олігархам. Цікаво, що зазначені телеканали є найбільш популярними в Україні, а отже, саме вони формують громадську думку, подаючи ті чи інші події в найкращому для їх власників світлі.

ЗМІ, які суттєвим чином залежать від або держави, або приватної особи, навряд чи можуть дієво протидіяти корупції, виявляти та запобігати їй, адже подібна діяльність може бути невивіжною тому, хто їх фінансує.

Також варто зауважити, що наведена ситуація щодо телеканалів та власників-олігархів є актуальною не лише для України. На міжнародних журналістських форумах дедалі частіше лунають заклики до отримання ЗМІ інформаційної свободи.

Утім дослідники відмічають, що повної автономії ЗМІ не зможуть домогтися ніколи, адже їх діяльність в будь-якому разі регулюється законом, тобто держава певним чином усе ж таки керує засобами масової інформації.

Відповідно до законодавства України заборонено цензуру та втручання в професійну діяльність журналістів, що, на жаль, не завжди виконується. Упередженість ЗМІ можна пояснити відсутністю фінансової незалежності. Щоразу частіше ЗМІ отримують субсидії ззовні й повинні відробляти ці субсидії, які надаються приватними особами (на думці в яких можлива вигода від позитивно налаштованих до них ЗМІ). Тобто з кожним днем ЗМІ зазнають дедалі більшої комерціалізації, через що об'єктивність відходить на другий план, а на першому залишається потенційний дохід¹.

Слід зазначити, що діяльність ЗМІ з виявлення фактів корупції за допомогою журналістських розслідувань та іншими способами не надто заохочується представниками правоохоронних органів. Таке пояснюється як тим, що правоохоронні орга-

ни доволі часто самі «заражені» корупцією, так і в цілому доволі інертним (пасивним) поведінням вітчизняних правоохоронних органів. Окрім того, самі журналісти інколи наголошують, що їхній матеріал стосовно наявності складу корупційного злочину в діях якогось міністра найпевніше не матиме для останнього жодних наслідків, а ось журналіст, який зробив розслідування та зібрав матеріал, що дає підстави для відкриття кримінального провадження, буде підданий значному тиску з боку третіх осіб. Убачається, що уповноважені структури забули, що відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України повідомлення в ЗМІ є джерелом інформації про злочин, яке має бути перевірено правоохоронцями². Разом із тим журналісти, які активно протидіють корупції, працюють на виявлення цього явища та запобігання йому, йдуть на великий ризик, адже в Україні непоодинокими є випадки каліцтва, навіть убивств журналістів, які, так би мовити, втрутилися «не у свою справу». Прикладів безліч, зокрема: жорстоке побиття у 2013 р. журналістки Т. Чорновола (розслідувала корупційні зв'язки політичної еліти, начебто мала матеріали, які прямо вказували на корупційні правопорушення тодішнього президента України); зникнення безвісти журналіста В. Климентьєва у 2011 р.; резонансне вбивство Г. Гонгадзе в 2000 р. та безліч інших подібних випадків.

Страх перед можливими наслідками свого розслідування теж робить свою справу. Не відчуваючи захищеності, журналісти віддають перевагу більш безпечним розслідуванням, аніж викриття корупційних схем діяльності політиків, бізнесменів і кримінальних елементів. Аналіз статистичних даних у більшості держав світу дає можливість дійти висновку, що в 2/3 держав нашої планети журналісти працюють під вічною загрозою і їх професійна діяльність реально є небезпечною³.

Цікаво, що самі українські громадяни реагують на новини у ЗМІ щодо корупційних злочинів досить спокійно. По-перше, населенню притаманна суттєва зневіра в можливості встановлення справедливості, оскільки правосуддя в країні зазвичай

² Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI *Відомості Верховної Ради України (ВВР)* 2013. № 9–10, № 11–12, № 13. Ст. 88.

³ Тагарев Т (ред), Виховання доброчесності та боротьба з корупцією в оборонному секторі : збірник прикладів (компедіум) позитивного досвіду (Женевський Центр демократичного контролю над збройними силами; Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння та інформаційно-консалтингової компанії Defence Express Group 2010) 317.

захищає того, хто сильніший (багатший, впливовіший), а не того, на чьому боці правда. По-друге, громадськість упевнена, що сигнал тривоги в ЗМІ є замовним (зведення політичних рахунків). Така тенденція є дуже прикрою, адже свідчить про певний занепад моральних орієнтирів пересічних українців.

Виправити зазначену негативну тенденцію можливо лише шляхом зміни загальнодержавної антикорупційної стратегії. Мається на увазі, що ЗМІ отримують певну автономію у своїй діяльності, яку у, свою чергу, повинні направити на формування в населення антикорупційного світогляду. Водночас правоохоронні органи зобов'язані миттєво реагувати на тривожні сигнали з боку ЗМІ, а за перешкоджання журналістським розслідуванням треба встановити більш сувору відповідальність¹.

Не менш важливим є запобігання завідомо неправдивим повідомленням у ЗМІ. Для подолання цієї тенденції необхідно запровадити сувору відповідальність за вчинення подібних дій. Маніпулювання суспільною думкою у ЗМІ завдають загрози національній безпеці, й нечесні журналісти повинні усвідомлювати, що вчинення таких діянь передбачає їх притягнення до кримінальної відповідальності. У такому разі, перш ніж вдатися до маніпулювання, особа ретельно обмірковує доцільність його здійснення. Необхідно закріпити криміналізацію поширення завідомо неправдивої інформації, якщо в нашій державі є прагнення використовувати ЗМІ для викриття певних злочинних дій, а не для переслідування власних цілей у вигляді протистояння різних політичних чи економічних сил.

У протидії з корупцією роль ЗМІ та громадянського суспільства величезна. ЗМІ можуть впливати на рівень корупції в країні, виявляти корупційні злочини та запобігати їм, але для забезпечення цього завдання ЗМІ в Україні повинні бути максимально незалежними.

Існує непопулярна думка щодо виведення усіх приватних телеканалів та певних видань з приватного сектору до державного, внаслідок чого медіавласники не зможуть лобіювати свої інтереси, використовуючи ЗМІ. Така думка є слушною в контексті протидії використанню ЗМІ в особистих цілях їх власників, проте навряд чи є доцільним

переведення ЗМІ в державний сектор. По-перше, окреслене вибуття з приватної й передання до державної власності суперечить засадам демократичного суспільства, по-друге, в такому разі лобіювання інтересів не зникне: просуватимуться інтереси не приватної особи, а державних верхів, які матимуть вплив на ЗМІ, до того ж майже безмежний.

Водночас управляти телеканалами та виданнями не може й громадянське суспільство, адже для цього потрібні значні кошти, яких ані в громадських організацій, ані в різних фондах не знайдеться, а жоден меценат без зиску для себе не буде фінансувати подібний проект. Отже, єдиними шляхами досягнення об'єктивності ЗМІ з метою реалізації ними протидії злочинності й, зокрема, запобігання корупційним злочинам, є максимально можлива незалежність ЗМІ та криміналізація поширення завідомо неправдивої інформації.

Висновки. Підсумовуючи викладене вище, доходимо таких висновків. ЗМІ в Україні – це достатньо потужний антикорупційний важіль впливу в суспільстві, але цілком не реалізований на сьогоднішньому етапі розвитку. На жаль, досить часто ЗМІ не виконують своїх функцій добросовісно, факти виявлення корупції зазвичай мають характер замовного розслідування, спрямованого на погіршення іміджу опонента власника/покровителя ЗМІ (не так погано, якщо розслідування проводять якісно, й особа, діяльність якої розслідувалася, справді брала участь у корупційних схемах; проте трапляються випадки сфабрикованих розслідувань, не підкріплених жодними фактами).

Водночас на цьому проблемі ролі ЗМІ у протидії корупційній злочинності в Україні не вичерпуються. Правоохоронні органи майже не зацікавлені у використанні інформації, отриманої в результаті журналістських розслідувань. Натомість представникам державної влади, які мають на меті лише виключний контроль над ЗМІ, байдуже, що в такому разі засоби масової інформації не можуть повністю реалізувати свого антикорупційного потенціалу.

Крім того, не слід забувати, яка небезпека виникає, коли незалежні ЗМІ та журналісти сміливо виконують свої професійні обов'язки, не боячись ані політичних, ані кримінальних, ані будь-яких інших «авторитетів».

Однозначно в Україні треба більш детально підходити до використання потенціалу ЗМІ в межах реалізації антикорупційної політики, для чого необхідно дати якомога більшу автономію/неза-

¹ Богунов С, Коррупция в современной России: политологический анализ : автореф дис на соискание учен степени канд полит наук (Москва 2012) <<http://www.disscat.com/content/korruptsiya-v-sovremennoi-rossii-politologicheskii-analiz>> (дата звернення: 29.08.2019).

лежність цієї інституції та запровадити більш суворо відповідальність за перешкоджання здійсненню журналістських розслідувань з боку посадових осіб.

Із другого боку, також є потреба посилити відповідальність ЗМІ за поширення завідомо неправ-

дивої інформації з метою попередження випадків лобіювання інтересів приватних осіб, які фінансують ЗМІ або мають на них вплив іншого характеру.

Незалежні ЗМІ – це не лише якісне виявлення та запобігання корупційним правопорушенням, а й показник рівня демократії в країні.

REFERENCES

List of legal documents

Legislation

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy : Kodeks Ukrainy vid 13.04.2012 №4651-VI. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. 2013. №9–10, №11–12, №13. St. 88. (in Ukrainian).
2. Pro informatsiiu : Zakon Ukrainy vid 02.10.1992 №2657-XII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. 1992. №48. St. 650. (in Ukrainian).
3. Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 21.06.2018 №2469-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*. 2018. №31. St. 241. (in Ukrainian).

Bibliography

Edited books

1. Taharev T (red), Vykhovannia dobrochesnosti ta borotba z koruptsiieiu v oboronnomu sektori : zbirnyk prykladiv (kompedium) pozytyvnoho dosvidu [Building Integrity and Reduction Corruption in Defence: a Compendium of Best Practices] (The Geneva Centre for Security Sector Governance; Center for Army, Conversion and Disarmament Studies and information consulting company Defence Express Group 2010) (in Ukrainian).
2. Rogov I, Mami K, Bychkova S (red), Osnovy protivodejstvija korruptcii : ucheb. posobie [Anti-corruption Fundamentals: tutorial] (OF "Transparency Kazakhstan", 'Interlegal' in Kazakhstan 2004) (in Russian).

Journal articles

1. Volianska O, 'Antykoruptsiinyi potentsial hromadianskoho suspilstva v Ukraini ta chynnyky, shcho yoho zumovliuiut' [Anticorruption potential of enormous suspension in Ukraine and officials (2014) 20. Methodology, theory and practice of sociological analysis of common suspension 212 <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mtpsa_2014_20_37> (in Ukrainian).

Thesis abstracts

1. Bogunov S, Korruptcija v sovremennoj Rossii: politologicheskij analiz : avtoref dis na soiskanie uchen stepeni kand polit nauk Corruption in modern Russia: a political science analysis: thesis for the degree of candidate of political sciences] (Moskov 2012) <<http://www.dissercat.com/content/korruptsiya-v-sovremennoi-rossii-politologicheskii-analiz>> (in Russian).
2. Gololobova Ju, Sredstva massovoj informacii i prestupnost (kriminologicheskij aspekt) : avtoref. dis. na soiskanie uchen. stepeni kand. jurid. nauk [Media and crime (criminological aspect: thesis for the degree of candidate of law sciences] (Moskov 2002) (in Russian).

Однoлькo I. B. Рoль ЗМІ у виявленні та запобіганні корупції

Статтю присвячено розгляду ролі й впливу ЗМІ у виявленні та запобіганні корупції.

Визначено поняття ЗМІ, розглянуто теоретичні підходи до з'ясування ролі ЗМІ в запобіганні корупційним правопорушенням, досліджено, який вплив мають ЗМІ на виявлення корупції в сучасній Україні, а також проаналізовано проблематику в антикорупційній діяльності ЗМІ та запропоновано шляхи вирішення наявних проблем.

У статті розкривається теоретична основа антикорупційної функції ЗМІ в сучасній державі та зазначається про необхідність максимально незалежного функціонування зазначеної інституції для дієвої протидії злочинності, зокрема корупції. Так, наголошується на можливості засобів масової інформації відігравати важливу роль у виявленні та запобіганні корупційним злочинам лише за умови реальної незалежності ЗМІ та істотної захищеності журналістів, які проводять власні розслідування, та забезпеченні з боку держави змоги працювати в інтересах суспільства, а не лобіювати особисті або державні інтереси.

Як підсумок визначено, що сучасна Україна, яка прагне стати повноправним партнером європейської спільноти й обрала вектор на становлення зразкового демократичного ладу в суспільстві, повинна зосередитися на

питаннях надання максимальної автономії вітчизняним ЗМІ, аби застосовувати цей важіль протидії злочинності, в тому числі корупційній, максимально ефективно.

Ключові слова: ЗМІ, виявлення корупції, незалежність засобів масової інформації, поширення завідомо неправдивої інформації, журналістські розслідування, джерело інформації, інформаційна сфера.

Однолько И. В. Роль СМИ в выявлении и предотвращении коррупции

Статья посвящена рассмотрению роли и влияния СМИ на выявление и предотвращение коррупции.

Определено понятие СМИ, рассмотрены теоретические подходы к выяснению роли СМИ в предотвращении коррупционных правонарушений, исследовано, какое влияние имеют СМИ на процесс выявления коррупции в современной Украине, а также проанализирована проблематика в антикоррупционной деятельности СМИ и предложены пути решения имеющихся проблем.

В статье раскрывается теоретическая основа антикоррупционной функции СМИ в современном государстве и отмечается необходимость максимально независимого функционирования указанной институции для эффективного противодействия преступности, в частности коррупции. Особенно подчеркивается возможность средств массовой информации играть важную роль в выявлении и предотвращении коррупционных преступлений исключительно при условии реальной независимости СМИ и соответствующей защищенности журналистов, которые проводят собственные расследования, и обеспечения со стороны государства возможности работать в интересах общества, а не лоббировать личные или государственные интересы.

Как итог определено, что современная Украина, стремящаяся стать полноправным партнером европейского общества и избравшая вектор на становление образцового демократического устройства в обществе, должна сосредоточиться на вопросах предоставления максимальной автономии отечественным СМИ, чтобы использовать данный рычаг для противодействия преступности, в том числе коррупционной, максимально эффективно.

Ключевые слова: СМИ, коррупция, независимость средств массовой информации, распространение заведомо ложной информации, журналистские расследование, источник информации, информационная сфера.

Odnolko I. V. The role of the media on the detection and prevention of corruption

The article focuses on the role and influence of the media in identifying and preventing corruption.

It is established the concept of the media, discussed theoretical approaches to determine the role of the media in preventing corruption offenses, examined the influence of the media on identifying corruption in modern Ukraine, and also analyzed the issues in anti-corruption media activities and proposed solutions to these problems.

The author reveals the theoretical basis of the anti-corruption function of the media in the modern state and indicates the need for the institution to function as independently as possible in order to effectively combat a crime, in particular corruption.

In the article it is drawn attention to the fact that in the modern world, the media plays an important role in detecting and preventing corruption crimes, but only under the condition of real independence of the media and substantial protection of journalists who carry out investigative journalism. The main task of any state is to allow the media to work in the public interest, and not to lobby someone's personal or state interests.

As a result, it is determined that modern Ukraine, with its desire to become a full partner of European society and its vector on the formation of an exemplary democratic system in society, should focus on providing maximum autonomy to the domestic media in order to use this lever of crime prevention, including corruption, as effectively as possible.

Keywords: mass media, detection of corruption, independence of the media, dissemination of false information, journalistic investigation, information sphere.